

Ministra Edukacji
Pani Barbara Nowacka

Petycja

Wnoszę, w imieniu własnym, w interesie publicznym, petycję o zmianę rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 1992 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w szkołach publicznych (tekst jedn. Dz.U. z 2020 r. poz. 983)(dalej rwsr) przez uchylenie § 3 ust. 1 i 2, § 5, §6, § 10, § 11 tego aktu.

Uzasadnienie

W pierwszej kolejności pragnę pogratulować objętego stanowiska Ministry Edukacji; żywię głębokie przekonanie, że będzie Pani wypełniać powierzoną misję z korzyścią dla wszystkich interesariuszy systemu oświaty - uczniów, ale i ich rodziców, nauczycieli i organów prowadzących, z poszanowaniem ich konstytucyjnych praw i wolności. Z przekonania tego wynika moja petycja.

Zgodnie z art. 92. Konstytucji rozporządzenia są wydawane na podstawie szczegółowego upoważnienia zawartego w ustawie i w celu jej wykonania. Upoważnienie powinno określać w szczególności zakres spraw przekazanych do uregulowania oraz wytyczne dotyczące treści rozporządzenia. Bezsprzecznym i potwierdzonym w orzecznictwie konstytucyjnym jest, że rozporządzenie nie może więc przekraczać zakresu upoważnienia ustawowego.

Upoważnienie takie zawiera art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (dalej uoso), zgodnie z którym minister właściwy do spraw oświaty i wychowania w porozumieniu z władzami Kościoła Katolickiego i Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego oraz innych kościołów i związków wyznaniowych określa, w drodze rozporządzenia, warunki i sposób wykonywania przez szkoły zadań polegających na organizacji nauki religii. Przywołane na wstępie regulacje przekraczają zakres upoważnienia ustawowego, nie dotyczą bowiem organizacji nauki religii. Ich uchylenie, zmierzające do przywrócenia stanu zgodności z ustawą zasadniczą, leży więc w interesie publicznym.

Regulacje te bowiem:

1. wprowadzony rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 czerwca 1999 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w szkołach publicznych (Dz.U. 1999 nr 67 poz. 753):

- § 5 rwsr nakłada na przedszkole lub szkołę obowiązek zatrudnienia nauczyciela religii oraz wprowadza pozaustawowe kryterium zatrudniania (skierowanie), czym przekracza zakres upoważnienia ustawowego.

- § 6 rwsr przyznaje kompetencję władzom kościelnym do określenia kwalifikacji nauczycieli religii a Ministrowi Edukacji Narodowej (MEN) uprawnienie do zawarcia porozumienia w tej sprawie, czym przekracza zakres upoważnienia ustawowego oraz narusza przepis ustawy art. 9 Karty Nauczyciela w zw. z art. 87 Konstytucji (upoważnienie MEN do ustalenia kwalifikacji).

- § 11 rwsr przyznaje kompetencję władzom kościelnym do wizytacji lekcji religii, czym przekracza zakres upoważnienia ustawowego oraz narusza przepis ustawy art. 60 Prawa oświatowego w zw. z art. 87 Konstytucji (nadzór pedagogiczny).

2. wprowadzony rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 marca 2014 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach (Dz.U. 2014 poz. 478):

- § 3 ust. 1 i 2 rwsr nakłada na szkołę obowiązek organizacji lekcji etyki czym przekracza zakres upoważnienia ustawowego,

3. wprowadzony Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 czerwca 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach (Dz.U. 2017 poz. 1147):

- § 10 rwsr przyznaje uczniom prawo do uczestnictwa w rekolekcjach i zwolnienia z zajęć szkolnych czym przekracza zakres upoważnienia ustawowego,

Powyższe regulacje zostały wydane po wejściu w życie obowiązującej Konstytucji; z naruszeniem jej przepisów.

Zasadą jest, że abstrakcyjną kontrolę konstytucyjności sprawuje w Polsce Trybunał Konstytucyjny. Obecnie jednak organ ten nie działa ze względu na wadliwą obsadę (tak Europejski Trybunał Praw Człowieka w wyroku z 7 maja 2021 r. w sprawie Xero Flor). W praktyce zatem jedynym organem kompetentnym do abstrakcyjnej kontroli konstytucyjnej rozporządzeń MEN jest więc Minister Edukacji, na zasadzie art. 7 i 8 Konstytucji. Przepisy prawa nie przewidują formy skargi, która pozwalałaby na zainicjowanie takiej kontroli. Zasadnym jest zatem skierowanie niniejszego wniosku w formie petycji do Ministra Edukacji.